

Voorbeeld
testreparatie na
bepaling schroef-
uittrekwaarde.

Nieuwe KOMO Beoordelingsrichtlijn voor Vulmiddelen

Na bijna drie jaar overleg en onderzoek hebben verschillende marktpartijen onder begeleiding van SHR en SKH de beoordelingsrichtlijn (BRL) 0807 'Vulmiddelen voor hout' opgesteld. Het is hiermee vanaf 21 december 2016 voor het eerst mogelijk om reparatiemiddelen, door een onafhankelijk certificatie instituut, KOMO te certificeren.

Bekende marktpartijen hebben daarmee het voortouw genomen om door middel van certificering kenbaar te maken dat hun reparatiemiddelen en verwerkingsvoorschriften aan relevante prestatie-eisen zijn getoetst en ook periodiek worden gecontroleerd door een externe partij. Voor de gebruikers betekent dit dat ze kunnen vertrouwen op een constante kwaliteit van vulmiddelen die voor duidelijk omschreven toepassingen aan onderscheidende prestatie-eisen zijn getoetst. Onder vullen wordt verstaan het stoppen, egaliseren, injecteren of repareren van hout. Een vulmiddel is daarom per definitie een middel bedoeld voor het stoppen, egaliseren of repareren van onvolkomenheden in hout.

Voor het herstellen van kleine gebreken zoals pinholes en haarscheuren is men in de timmerindustrie reeds vele jaren bekend met de SKH-Publicatie 02-03 'Beoordelingsgrondslag voor vulmiddelen' die nu per 1 januari 2018 zal komen te vervallen. De nieuwe BRL 0807 borduurt voort op de prestatie-eisen voor egalisatiemiddelen voor de houtverwerkende industrie maar gaat verder naar grotere reparaties zoals deze in onderhoud en renovatie voorkomen. Op de lijst met goedgekeurde vulmiddelen (SKH-Publicatie 93-03 'Het gebruik van reparatiemiddelen') zullen dan ook per 1 januari 2018 alleen nog de gecertificeerde middelen worden vermeld, inclusief hun toepassing.

Soorten reparaties

BRL 0807 maakt een onderscheid tussen verschillende soorten reparaties

en afhankelijk hiervan dient een bijpassend testprogramma doorlopen te worden. Zie ook de tabel. In de praktijk zal het er op neerkomen dat middelen die doorgaans in de timmerfabriek gebruikt worden, dienen te voldoen aan categorie 1a t/m 4a en 1b en/of 2b. Middelen die in de onderhoud- en renovatiemarkt worden toegepast, worden geacht afhankelijk van hun toepassing aan alle categorieën te voldoen.

Naar aanleiding van een vooronderzoek met leden van de begeleidingscommissie van de nieuwe BRL Vulmiddelen is een aantal prestatie-eisen

Reparatie van een deurkozijn.

Tabel. Verschillende categorieën houtreparaties

Categorie	Omschrijving	Categorie	Omschrijving
1a	Droogscheur / haarscheur (l*b*d) 20mm*2mm*2mm	5a	Gaten van 5 – 75 cm ³
2a	Langsscheuren tot 200mm	6a	Gaten van 75 – 200 cm ³
3a	Langsscheuren > 200mm	7a	Herstel van verbindingen < 75 cm ³
4a	Gaten van 0 – 5 cm ³	8a	Herstel van verbindingen 75 – 200 cm
9a	Gaten en gaten in (open) verbindingen > 200 cm ³ met deelvervanging	1b	Pin holes tot max. 2 mm
		2b	Boorder holes 2 – 5 mm

en testomstandigheden aan het bestaande protocol voor de Timmerindustrie toegevoegd.

Testkozijn

Een belangrijke verandering is dat de reparaties worden getest in een testkozijn van circa 800 x 800 mm en niet in losse proefstukken zoals in de vervallen beoordelingsgrondslag gebruikelijk was. Tijdens het vooronderzoek is daarvoor aangetoond dat in de snelverwering met watersproei en verwarming met infrarood licht (IR licht) de belasting op de reparaties hoger is in een testkozijn. De beoordelingsmethode voor voorlopige toelating is daarmee ook geschikter om goed, beter en best van elkaar te onderscheiden. Voor de definitieve toelating na twee jaar buitenexpositie in een testkozijn bestaat dezelfde verwachting.

Een andere toevoeging aan prestatie-eisen voor vulmiddelen voor grotere reparaties is dat de sterkte van het reparatiemiddel groter is dan die van het omringende hout. Daarvoor is een testmethode gekozen die gebruikelijk is voor bevestigingsmiddelen; de bepaling van de schroefuittreksterkte.

Vulmiddel sterk genoeg?

Reparaties aan kozijnen van ramen en deuren zijn regelmatig zo groot dat scharnieren in de reparatie bevestigd moeten worden (foto hiernaast). Het is daarom van belang dat het vulmiddel blijvend een minimale sterkte

blijft leveren die het functioneren van het gerenoveerde element waarborgt. Daarvoor is het nodig dat het vulmiddel zelf sterk genoeg is en dat bovendien de hechting met het hout sterk genoeg is. Beide aspecten worden in de nieuwe beoordelingsgrondslag voor de betreffende reparatiecategorieën beoordeeld. Foto boven geeft een voorbeeld van het resultaat van de bepaling van de schroefuittrekwaarde waarna de schroef is doorgetrokken. In dit voorbeeld is de gehele standaard testreparatie uit het standaard gat getrokken.

Met het nieuwe testprotocol en bijbehorende prestatie-eisen ook ten aanzien van productinformatie en verwerkingsinstructies gespecificeerd naar toepassing kunnen nu ook reparatiemiddelen voor renovatie en onderhoud zich onderscheiden in de markt. Repair Care International B.V. en Renovaid B.V. zijn de eerste leveranciers met KOMO gecertificeerde middelen voor alle categorieën reparaties.

Wilt u als leverancier van reparatiemiddelen zekerstellen dat uw product in de timmerindustrie gebruikt kan worden voor reparaties in KOMO gecertificeerd werk of u onderscheiden in de renovatiemarkt? Neem dan voor het testen contact op met SHR (Niels Lutke Schipholt, n.lutkeschipholt@shr.nl) en voor het certificeren met SKH (Robert Daamen, r.daamen@skh.nl). Per 1 januari 2018 is het voor timmerwerk onder KOMO alleen nog toegestaan om producten te gebruiken die voldoen aan BRL 0807.